کوردستان نێت
KURDISTAN NET
ڕۆژنامەیەکی ئەلکترۆنی ڕۆژانەی کشتی سەربەخۆی کوردییە
www.kurdistannet.org
7-5-2007 11:11بەکاتی ناوەندی ئەوروپا

کێشەی کورد... و... دوارۆژی عێراق ... بارزان شوان

دێرزەمانێکە ئێمەی کورد لە شوێنی خۆماندا دەخولێینەوەو لە بازنەیەکی داخراودا گەمارۆ دراوین، بە مانایەکی دیکە وەک پەلەوەرێک هەمیشە لە نێو سەرچاوەی کانیاوێکی ووشکدا دەسووڕێینەوە و تامەزرۆی خواردنەوەی دڵۆپێک ئاوی سازگارین، ئەمەش لە ڕاستیدا دەگەڕێتەوە بۆ نەزانین و بێدەسەڵاتی و بێپلانی وناڕێکی لە ماڵی کوردیدا کە نەمانتوانی نە لەپێش وە نەبەدوای کەوتنی ڕژێمە گۆربەگۆڕەکەی سەدام، بنەمایەکی ڕاستەقینەی نەتەوایەتی کوردی بۆ کوردو کوردوستان دابڕێژین، ئامێریکی وەچەرخ و تەواو بۆ ڕزگاڕکردن و ئازادی هەرێمەکەمان بە شاری کەرکوکەوە ئامادە بکەین، ئەمەش خۆی لە خۆیدا دەگەڕیتەوە سەر ئەو ناکۆکیە سیاسیانەو ئەو هەڵە گرێدراوانەی سەر پارتە دەسەڵاتدارەکانی کوردوستان کە هەر یەکەیان لە ئاوزێکیان بۆهاولاتانی کوردی ناو هەرێمەکەو و بۆ دەسەڵاتەکانی دەرەکی کوردوستانیان دەژەن، بۆ نمونە هەر لە کۆبونەوەکانی بەرەی بەرهەڵستانی نیشتمانی عێراقی لە دەرەوەی وولات و هەتاوەکە ئەوەی لە هەوارگەی سەڵاحەدین دواجار ئامادەی بوون، خویایە کە بەرەی کوردی هەردەم ناکۆکی لەسەر داهاتوی هەرێمەکە هەبوو، چونکی بە دوو بۆچون و دوو ستراتیجی و دوو هەرێمی جودای کوردی و لەگەڵ خەڵکان و پارەتە پێکهاتوەکانی تری عێراقدا لە ناو بەرەکەدا بێ پلان ڕۆڵیان دەبینی، بۆ نمونە پارتێکی کوردی داوای فیدراڵیەتی بۆ شارەکان دەکرد (فیدرڕالیەتی موحافەزات) لەبەر ئەوەی پەڕژەوەندی ئەو کاتەیان، مانەوەی ئەو شارو ناوچانەی ژێر دەستیان بوو کە وەک خۆی بمێنێتەوە بێ ئەوەی هیچ داڕێژێک بۆ داهاتوی میللەتەکە بکەنەوەو خەلکێکیش هەبون بۆ بەرژەوەندی تاکی خۆیان بە گوڕ چەپڵەیان بۆ لێدەدان، پارتەکەی تریشیان داوای دەسەڵاتی مەرکەزیەتی هەرێمەکەی دەکرد بەبێ ئەوەئ ئاماژە بە گرنگترین شاری کوردی بێنن کە ئەویش شاری کەرکوک بوو، ئەوەی من بۆی دەچم ئەم سیاسەتمەدارانەی کوردی کورتبینانە بیردەکەنەوەو لە هەمانکاتیشدا بەرژەوەندی خۆیان وەک دەسەڵاتداری سەر پارتەکایان بە گرنگتر دەزانی لە خاڵە ئاڵۆزەکانی دۆزی کورد، جا تازە ئەوڕۆ گەلێک دڕەنگە بۆ وەدەستهێنان و بەدیهێنانی ئەو بنیاتە نەتەوایتیانەی ئەوان لێی دەدوێن، چونکە هەر پێشهاتێک دەبێت لە کاتی گونجاوی خۆیدا بەجێبهێنرێت، لە هەمانکاتیشدا دەیانەوێت دەنگی تاکی کوردی بخنکێنن کە گوایە سەکردەکان هەر بە خۆیان خەمی دۆزی کورد دەخۆن و کەسی تر بۆی نیە خۆی تێقورتی ئەو بابەتە سەرەکیە بکات ئەویش هەر بۆ ئەوەی ترسی خۆپیشاندان و ڕێپێوانی مێشکی گەرمی خەڵکی کورد دابمرکێننەوە. من نامەوێت زیاتر لەو بارەوە درێژە بدەم چونکە ڕوونکردنەوەی ئەمڕۆی ئەو بابەتە لە گەڵ بۆچونەکانی پێشهاتەکانی ئەو کات جیاوازە واتە ناکرێت کای کۆن بە بادا بدەمەوە.

من دەمەوێت کورتە باسێک لەسەر ئایندە ترسناکەکەی وڵاتە تێک ئاژاوەکەی خۆمان بڵێم کە تا ئێستاش هەر بە ناوی عێراقەوە ماوەتەوەو ناو دەبرێت، هەر لەو ڕۆژەوەی ڕژێمی کۆن نەماو میللەت چاویکردەوەو تاکی خەڵکی لە ناو سنوری عێراقدا بۆ بەدیهێنانی ژیانێکی پڕ لە ئازادی و سەربەستی

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

هەنگاوی نا، کەسێکی شیاو نەبوو ڕێنمایان بکات، جگە لەوەش مخابن زۆربەی ئەو ڕابەرو کۆمەڵە ڕێکخراوانەی نێو کۆمەڵگای عێراقی بوێرانە لە ئاستی ئەو گۆرانکاریە گەورەو پێشهاتە خێرایانەی کە لە ساڵی 2003 دا ڕوویان دا هەر نەبوون، هۆکارەکەشی بە پلەی یەکەم دەگەڕێتەوە سەر پچڕاندنی بنەما سەرەکیەکانی ڕۆشنبیر نەبوونی مێدیاکان کە سەربەستانە لە کۆندا بۆ ئاگاداری و ڕۆشنبیری هاوڵاتیانی عێراق بە پێزانینی هەموو ئەو گۆڕانکاریانەی کە لە جیهاندا ڕووی دەدا کەمتەرخەمانە هەنگاوی دەنا، بە تایبەتی لەو 35 ساڵەی میللەت لە ژێر دەستی بەعسدا دەیناڵاند.

دوای ئەو هەموو گۆرانکاریانەی کە بە بنەمایەکی هەڵە دروست بوو و لە سەردەمی حاکم برێمەردا شکستانە هەڵچنران کە دوور نیە ئەویش لە دوارۆژدا بە سزای ڕەوای خۆی بگات، شێوەو بیرکردنەوەی کۆمیتەی دروستکردنەوەی عێراقی بە بێ ئەوەی هیچ ڕێزێک بۆ کەسایەتی دەسڵاتدارانی ڕاستەقینەی عێراقی دابنێت، لە ناخەوە ڕەگیانی هەڵکێشاو گرێکانی هەڵوەشاندەوە وە لە هەمان کاتدا خەڵکانێک کە پشتیان بە سوپای ئەمریکاوە بەستبۆوەو هاو پەیمانیان بوون بۆ بەڕێوەچونی پەرژەوەندی دزی و جەردەیی خۆیان بە هەموو گروپەکانەوە و بەبێ ئەوەی هیچ بیرکردنەوەیەکی گشتی لە بنەماکان وپێکهاتەکانی کۆمەڵگای عێراقی بکەنەوە، گەندەڵی گەیشتە ئەوەی مڵ کەچیش بکەن بۆ داخوازیەکانی برێمەر و بوونە هۆی پەرەسەندنی هێزی قاعیدەو بەعسیەکانیش.

ئیرو لە سەر کورد پێویستە کە بگاتە خاڵی کۆتایی بڕیار دان بۆ ئەوەی سەرقاڵی نە خۆیان بن و نە کەسانی پەیوەندیداری ئەزمونی کوردیش بن، نەوەکە تەنها بە قسەی زڵ و هەڕەشەکڕدن بێت لە گروپانی دی ڕێگای خەبات و نە وولاتانی ئیقلیمی دارودراوسێکانی تریش لە خۆ بهەژێنن و بە بێ هیچ بنەمایەکی ستراتیژی ئێستاکەیی ڕاەستەقینانە، بەڵکو ئەو ڕووداوانە تەنها جارێکی تر تەنها بۆ کپکرڕدنەوی دەنگی کوردن و هیچی دی.

ئێمەی کورد هەموومان پشتگیری لە ووتەکانی سەرۆک بارزانی دەکەین و بەڵکو خۆشمانی بۆ بە فیدا دەکەین چونکی ئەو گوتانە ڕەگی لە ناخی دەروونی هەموو کوردپەروەرێک داکوتیوە، بەڵام کاتێک سەرۆک ئەو هەموو کلّپە ئاگرینە دەرژێنێتە سەر شەقامی کوردی، ئایا تا چ ڕادەیەک خۆی لە بویەر و ئایدیلۆجیەتی کوردی دەگونجێنێت، چونکی تا ئێستا بەشە جیاوزەکان و پارتە جیاوزەکان و نەتەوە جیاوازەکانی ناو هەرێمی کوردستان هیچ ڕەنگدانەوەیەکی بە کردار پێوە دیارنیە کە لە کاتی پێویست و تەنگانەدا هەمان هەڵوێستیان هەبێت و هاوخەباتی خەڵکانی ماف خوراوی کورد بن، ئەمە لە لایەکەوە لی لایەکی ترەوە چۆن خەڵکانی سادەی کورد باوەڕی بەو بۆچون و قسە هەنگوینانەی سەرۆک بکەن کە تا ئێستا هەولّی لەناو بردنی خۆفرۆش و گەندەڵ و فایڵدارەکانی کۆنی کوردی نەدابێت و بە سزای خۆیانی نەگەیاندبن و بەڵکو ئێستا شکۆدارتر بوون و ڕاشکاوانەش داکۆکی لە کردەوەکانیان دەکەن، دوور نیە هەر ئەمانە کە دژایەتی میللەتەکەیان لێ بوە بە پیشە جارێکی تریش پاشقولمان لێبگرنەوەو ببنەوە بە جاش و سیخوری ناو خۆی عێراق و مەرامە شاردراوەکانی حاکمانی تورک و عارەب و فارس بهێننەوە دی و بێباکانە دژایەتی ئەم گەلە کۆڵنەدەرە بکەن کە تاوەکو ئێستاش هیچ دڕندەیەک نەیتوانیوە پشتی بشکێنێتەوە، کردەوەکانی ئەو جاشانە بۆ کوردان زۆر ڕوون و ئاشکران کە هەر دەستی پیسی ئەو تاوانبارانەن هانی چەند کەسانێک دەدەن بۆ پێکهێنانی یاسایەک بۆ خۆ ڕزگارکردنیان لە دادگای ڕەوای میللەت و بە دەنگی میللەت دەیانەوێت کردەوە جاشایەتیەکانیان لێمان بکەن بە خەباتگێڕی و شۆڕشگێڕی، جا نازانم چلۆن دەبێت بە دەنگی تاقە خەباتگێڕێک هەموو جاشەکان ئازاد بکرێن، واتە دەسەڵاتدارانی کوردی ئەورۆ خەلکانێک فێر دەکەن و هانیان دەدەن خیانەت لە گەلەکەیان بکەن و بەیانیش خۆ هەر لێیان دەبووردرێت و عەفو دەکرێن (بانێکەو دوو هەوا) .

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

لە هەمانكاتدا گەندەڵە دەسەڵاتدارەكانی كورد بەردەوام پاشایانە لە ناو خودی كوردوستاندا بێباكانە بۆخۆیان ڕادەبوێرن و لە تەڕ دەخۆن و لە ووشكیش دەنون، ئەمە هەڵەیەكی مێژووییەو پێویستی بە ڕێگاچارەیەكی بنەڕەتیە، ئەگەر ئەورۆ چارەسەریش نەكرێت ئەوا مێژوو باشترین بەڵگەیە كە ترسی ئەم پوچەڵانە لە داهاتودا بە شێوەیەكی ناشرینتر دەبێت و هەنگاویش دەنێن بەرەو كردەوەی خراپترو زیاتر میللەتیش دووچاری ئازار دەكەن.
ئەوەی كە من لە ئایندەی عێراق دەخوێنمەوە، مانەوەی سوپاكانی ئەمریكیە بۆ ماوەیەكی درێژتر، دووریش نیە لە بەرژەوەندی ناوچەكەش بێت بە مەرجێك كە نەبێتە بەڵگەیەك بۆ لێدانی ئێران چونكی ئەمریكیەكان بە نیازن هێدی هێدی سوپاكانیان لە ناو شارەكان بكشێننەوەو ڕەوانەی سەر سنورەكانیان بكەن بەتایبەتی سنوری ئێران ئەویش بێگومان بۆنی لێدانی كارخانە نەوەویەكانی ئێرانی دەگرێتەوەو دەستی ئیسرائیلیشی ڕاستەوخۆ تێدایە، ئەمەش خۆی لە خۆیدا دەبێتە هۆی تۆڵەسەندنەوەی سوپای پاسدارانی ئێرانی بۆ هەڵمەت بردنە سەر پەرژەوەندیەكانی ئەمریكا لە ناو عێڕاقدا، لەم كاتەدا ئێران بە هەموو شێوەیەك بەرەنگاری لە تێكەڵاوبونی خۆیان و دەستو بەرەكەی خۆیان دەكەن لە عێراقدا و ناوچەی كوردستانیش دەبێتە بەشێك بۆ ناردنی ئەنساری ئیسلام و فیداییەكانی موسڵامنی بیانی و قاییدەی ئەفغان، كە ئەمانەش بەخۆیان بە هیچ جۆرێك چاوی بەزەیی و ترسی خودا لە گیاننیاندا بەدی ناكرێن و كوردو كوردستانیش دەبێتە بەشێكی تری تێرورستان و لە ناو بردنی ئەو بنەمایەی لەم چەند ساڵانەی دوییەدا دروست بون دووبارە كاول دەبنەوەو خاپور دەكرێن، نابێت لەبیرمان بچێتەوە كە ئێستاش هەندێك لە توندڕەوە موسڵمانەكان و ئەوانەی بە مێشكێكی نزمەوە تەماشای پێشكەوتن و مۆدێرن كردەنەوەی كوردستان دەكەن دەست بە جمو جۆڵی سیاسی و تێكدانی ئابوری كوردستان دەكەن، وە بەڵگەش بۆ ئەو مەرامانە ئەو تاقیكردنەوە سەرنەكەوتوە بوو كە لەم دوایەدا لە سەر سنووری كوردوستان بەجێیان هێنا. بەڵام ئەگەر ئەمریكیەكان پلانێكی تریان بۆ دامركردنەوەی بارودۆخی ناو ئێراق هەبێت ئەویش سەپاندنی هێزێكە لەو هێزانەی ئەمرۆ لە ئێراقدا بنكەیان داكوتیوە بۆ وەرگرتنی دەسەڵات وەك شیعەكان كە لە زۆرینەی پێكهاتەی ئەم وولاتە پێك هاتوون، ئەم بۆچوونەش لە ڕاستیدا زۆر دوورە لەدۆزەكەوە چونكی باڵانسی سیاسەتی ئەمریكی لە ناوچەكەدا سەرانسەر دەگۆڕدرێت و زۆربەی وولاتە عارەبە سەر بە سوننەكان لێی هەڵدەگەڕێنەوەو سیاسەتی نەوتی ناودورگەی فارسیس دەبێتە هۆی بەرپابوونی ئاگرێك كە كوژاندنەوەكەی مەحاڵ بێت.
بەڵام ئەگەر ئەمریكیەكان نیازیان هەبێت بەشیك لە شیعەكانی سەر بە خۆیان ڕازی بكەن كە لەگەڵ زۆرینەی سونە دەسەڵاتدارەكانی كۆندا حكومەتێك پێك بێنن، ئەوە بەردەوام شەڕی تایفەچێتی پەرە دەستێنێت، دووریش نیە هەر وەك هەموو شەڕەكانی براكوژی ناوخۆیی لە جیهاندا زیاتر لە دە (10) ساڵ درێژە بخایەنێت، ئەمەش لە رووی ئابوری و سیاسی ئیقلیمی ووڵاتانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستەوە توانای خۆڕاگری ئەوماوە درێژە ناكات، بەڵكو شەڕەكە ئەو كاتە تەشەنە دەستێنێت وباڵ دەكشێنێتە سەر سوریاو لوبنان و ئیسرائیلەوە. ئەگەر ئەمریكیەكان لە دوای هەموو تاقیكردنەوەیەكی سیاسی بگەنە ئەوەی وڵاتەكە دووبارە بە ناوی كۆدەتایەكی سوپایی بخەنەوە ژێر دەستی دكتاۆرێكی تری سەر بە خۆیان، ئەو كاتەش گشت هاوڵاتانی ئەمریكی و خەڵكانی عێراق دژی دەوەستنەوەو پرۆسەی بە دیموكراتیكردنەوەی ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بە تایبەتی لە عێراقدا كە گوایە سەرەتای پرۆسەكە لەوێوە دەست پێدەكات دیسانەوە دەگەڕێتەوە سەر خاڵی سفر.

ئەو نووسینانەی لە كوردستان نێت دا بڵاودەكرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەكانیانە، كوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

ئەوەی کە زیاتر بۆ ئێمەی کوردو زۆرینەی خەڵکانی عێراق شیاو و لۆجیک و گونجاو بێت، بەردەوامی بوونە بە خواستن و بەجێهێنانی پڕۆسەی فیدڕاڵیە بۆ ماوەیەکی کورت و چەسپاندنی کۆنفیدراڵیە بۆ ماویەکی درێژخایەنی ڕۆژانی داهاتومان. ئەگەر هاتو هەر لە دوێنێوە کورد بە مەچەکی خۆی دەستی بە خۆ ئامادەباشی نەکردبێت بۆ گەڕانەوەی شاری کەروک بۆ سەر هەرێمی کوردوستان ئەوا ڕۆڵی کورد و چەسپاندنی یاسای 140 ی سەر بە دەستوری عێراقی بێگومان وەک یاسا جێبەجێنەکراوەکانی تری سەر بە هەمان دەستور لە بن گۆمدا خۆی بزر دەکات.

سوید
200704
uvnbas@hotmail. com

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.